

Komentář

Produkce zemědělského odvětví (PZO) vyjádřená v základních běžných cenách byla v roce 2007 ve výši 120 182,5 Kč. V roce 2008 PZO mírně poklesla o 1,1% na 118 839,4 mil. Kč. Zatímco rostlinná produkce poklesla o 6,3 % a to především vlivem snížení cen obilovin, živočišná produkce se zvýšila o 5,4 %.

Porovnáme-li zemědělskou produkci v základních stálých cenách roku 2000, pak se PZO zvýšila v roce 2008 proti roku 2007 o 4,9 %, z toho rostlinná produkce o 8,5 %, živočišná produkce o 0,8 %.

Rostlinná produkce se v roce 2007 podílela na PZO v základních běžných cenách 55,3 %, v roce 2008 to bylo 52,3 %, z čehož nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly v obou letech obiloviny (46,1 % v roce 2007 a 42,5 % v roce 2008) a technické plodiny (21,9 % v roce 2007 a 26,4 % v roce 2008). Podíl produkce brambor na rostlinné produkci byl 6,7 % v roce 2007 a 4,2 % v roce 2008. Produkce brambor byla v roce 2008 z důvodu velkého poklesu průměrné ceny i nižšího objemu sklizně menší o 40,6 % než v roce 2007. Živočišná produkce byla zastoupena v roce 2007 na PZO v základních běžných cenách 40,9 %, v roce 2008 to bylo 43,6 %. Nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly v obou letech výroba mléka (43,0 % v roce 2007 a 44,2 % v roce 2008) a chov jatečných prasat (23,9 % v roce 2007 a 21,7 % v roce 2008). Zbytek do celkové PZO vedle rostlinné a živočišné produkce tvořila zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb (1,9 % v roce 2007 a 2,2 % v roce 2008) a nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné); 1,9 % v roce 2007 a 1,8 % v roce 2008.

Mezispotřeba (MS) se v roce 2007 podílela na PZO v tržních cenách 72,1 %, v roce 2008 to bylo 74,6 %. V tom byla nejvíce zastoupena mezispotřeba krmiv, a to 41,1 % v roce 2007 a 40,0 % v roce 2008. Mezispotřeba meziročně stoupla o 2,3 %.

Hrubá přidaná hodnota v základních cenách (HPH) v roce 2007 činila 33 549,7 mil. Kč. V roce 2008 se snížila o 9,9 % na 30 228,8 mil. Kč. Po odečtení spotřeby fixního kapitálu (SFK) dostaneme čistou přidanou hodnotu v základních cenách (ČPH), jež byla v roce 2007 ve výši 19 368,8 mil. Kč, a meziročně poklesla o 19,0 % na 15 696,0 mil. Kč v roce 2008.

Důchod z faktorů v roce 2007 činil 38 618,1 mil. Kč a meziročně vzrostl o 3,9 %, tudíž v roce 2008 byl 40 106,2 mil. Kč. V roce 2007 náhrady zaměstnancům činily 24 362,5 mil. Kč, v roce 2008 došlo k nárůstu náhrad zaměstnancům o 6,0 % na 25 812,9 mil. Kč.

V roce 2008 se zvýšil důchod z faktorů v zemědělství na celkovou roční pracovní jednotku (na 1 AWU), vyjádřený indikátorem A, oproti roku 2007 o 1,5 %. Deflátor (implicitní cenový index HDP v tržních cenách) v roce 2008 byl 104,5 %.

Hlavním důvodem výše uvedeného zvýšení byl růst objemu rostlinné produkce v roce 2008 o 9,8 % (vyjádřený v cenách předchozího roku).

Obiloviny jsou nejdůležitějším produktem zemědělství v ČR. V roce 2008 se snížil objem výroby obilovin v základních běžných cenách o 17,3 %, ale objem výroby obilovin v cenách předchozího roku byl vyšší o 17,0 %, reálné výrobní ceny se snížily o 29,3 %. U brambor došlo k mírnému poklesu objemu produkce v cenách předchozího roku (-6,5 %) a k prudkému poklesu reálných výrobních cen (-43,5 %). U olejnin došlo ke zvýšení objemu produkce v cenách předchozího roku (+12,2 %) při poklesu reálných výrobních cen (-0,9 %). Pro celkovou rostlinnou produkci roku 2008 byla průměrná reálná výrobní cena o 18,5 % nižší než v roce 2007 a celkově poklesla reálná hodnota rostlinné výroby v základních cenách o 10,3 %.

Reálná hodnota produkce skotu ve výrobních cenách se mírně zvýšila o 0,6 %, ke snížení však došlo v základních cenách (-5,7 %). U prasat, jež jsou druhým nejvýznamnějším produktem našeho zemědělství, došlo ke zvýšení reálné výrobní ceny (+0,5 %) a s nižším objemem výroby (-8,6 %) poklesla i reálná hodnota ve výrobních i základních cenách (-8,1 %). Reálná hodnota produkce drůbeže ve výrobních i základních cenách stoupla o 14,3 % v důsledku zvýšení reálné výrobní ceny (+3,1 %) i objemu produkce drůbeže v cenách předchozího roku (+10,9 %).

Mléko zaujímá významnou pozici v českém zemědělství. Reálná hodnota produkce v základních cenách se zvýšila o 3,7 % a objem produkce vyjádřený ve výrobních cenách

předchozího roku byl v roce 2008 o 1,7 % nad úrovní roku 2007. Reálná hodnota celkové živočišné produkce se zvýšila v základních cenách o 0,9 %.

Objem produkce zemědělského odvětví (vyjádřený v cenách předchozího roku) se zvýšil o 6,4 %, reálná hodnota produkce v základních cenách naopak poklesla o 5,3 %.

Pokles reálné hodnoty mezispotřeby v základních cenách (-2,1 %) byl způsoben meziročním poklesem většiny položek. Jednotlivé vstupy a výstupy se odrazily na konečném výsledku hrubé přidané hodnoty v základních cenách, kde v roce 2008 došlo k poklesu reálné hodnoty o 13,8 %.

Při meziročním poklesu spotřeby fixního kapitálu v reálné hodnotě (-1,9 %) poklesla čistá přidaná hodnota v základních cenách, vyjádřená v reálné hodnotě o 22,4 %. Přes pokles ostatních daní na výrobu (-5,6 % v reálných hodnotách) a při zvýšení ostatních dotací na výrobu (+19,6 %) došlo k poklesu míry reálného zemědělského důchodu z faktorů, který je základem pro výpočet příjmového indikátoru A, o 0,6 %. Objem vstupu pracovní síly do zemědělství byl v roce 2008 oproti předchozímu roku nižší o 2,0 %.

V zemědělství ČR představují výdaje na náhrady zaměstnancům nejdůležitější položku. V roce 2007 byl jejich podíl na důchodu z faktorů 63,1 %, v roce 2008 to bylo 64,4 %. V roce 2008 byly náhrady zaměstnancům v reálné hodnotě o 1,4 % vyšší než v roce 2007 a čistý provozní přebytek poklesl o 4,0 %. Podnikatelský důchod, vyjádřený indikátorem C, se snížil v roce 2008 v reálné hodnotě o 6,1 %. Indikátor B, který vyjadřuje vývoj v reálném podnikatelském důchodu na neplacenou roční pracovní jednotku, klesl v roce 2008 o 7,0 %.